

VYHNÁNÍ NĚMCŮ PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE V HODNOCENÍ SOUDOBÝCH ČESKÝCH TEOLOGŮ

Vojtěch Novotný

Tématem příspěvku jsou morálně teologické reflexe Bedřicha Vaška (1882-1959), Alexandra Heidlera (1916-1980) a Josefa Zvěřiny (1913-1990) ve vztahu k vyhnání Němců z Československa po druhé světové válce. Vašek působil jako vědec, Haidler jako publicista a Zvěřina jako kazatel. Všichni tři byli římskokatolickými kněžími a teology a jejich postoje k otázce vyhnání v raných poválečných letech byl ovlivněn osobními zážitky z dob války. Obhajovali princip kolektivní viny a kolektivního trestu, v některých bodech přitom ale argumentovali rozdílně. Ve svých náhledech navíc rozlišovali mezi principem kolektivní viny a jeho uplatňováním v praxi. Požadovali respektování základních lidských práv trestaných osob a varovali před zpětným působením následků porušování práv „dítěk Božích“ na český národ. Časem se pohled tří teologů změnil a o principu kolektivní viny začali mít stále větší pochybnosti. O mnoho let později označil Zvěřina důsledky bezpráví, ke kterému během vyhnání Němců došlo, za „patologii nenávisti“; vyhnání samotné ale nepochybnil.